N. 60.

KURYER LITEWSKI

w WILNIE dnia 31 Lipca V. S. ROKU 1807

S. PETERSBURG VS. d. 19 Lipca. Towarzysz Ministra sił morskich Wice Admirał Cziczagow za doskonałe wypełnienie powinności na niego włożoney otrzymał rangę Admirała, i został Ministrem sił morskich. Służący w Oranienbaumie Doktor sztabowy Albrecht Oprotkowicz za nieposłuszeństwo zwierzchności, i uchylenie się od dawania pomocy ranionym i chorym żołnierzom oddalony z mieysca oddany do Collegium woiennego, zkąd będzie odesłany do półków na linii Kaukazkiey rozłożonych. Kiiowskiey Gubernii Umański szlachecki Marszałek Gruszecki który z osobliwszą troskliwością dostarczał prowiant, otrzymał stopień konsyliarza kolleskiego.

WIEDEN d. 25 lipca. Cesarz Arcy Biskupem w Erlau mianował Barona Fischer Nagy; tenże Prałat otrzymał dostoyność aktualnego taynego konsyliarza i Ober Geszpana Comitatów Hewesz i Szolnok. Graf Lynar z potomkami wyniesiony iest na dostoyność Xiążęcia w państwach Austryackich. Regimentom w Czechach stoiącym przesłał niedawno Monarcha 13 złotych, 59 srebrnych medalów, które maią być rozdane unterof icyerom i żołnierzom od wodzów zaleconym ieszcze na kampanii r. 1805.

Doniesiono z Semlina, że po krwawych bitwach stoczonych między woyskiem Tureckiém i Serwianami d. 22 i 23 Maia, których szczegóły nie są wiadome doskonale, wodzowie Ottomańscy chociaż nie odnieśli zwycięztwa, starali się iednak otworzyć kommunikacye między Orsową gdzie się confneli, i Widdinem. D. 26 Namiestnik Czernego Stanisawlewich na czele 3 tysięcy Chrześcian stanoł pod Tekia; będąc w drodze spotkał nieprzyiacioł straże, i rozumieiąc że za niemi znayduie się więcey woyska, prosił o pomoc, którą otrzymawszy daley postąpił. Ottomanie odporu żadnego nie czyniąc, do Flamia ciągneli: tu ledwie ich kommendant Haggi Omer lud swóy zgromadził, natychmiast odebrał rozkaz od Baszy Recep bawiącego w twierdzy Nowa Orsowa na wyspie S. Elżbiety, ażeby co rychley do niego przybywał, nie broniąc nawet miasta Tekia dość dobrze oszańcowanego.

Ustępnie Haggi z warownego stanowiska, które wnet osadziwszy Chrześcianie, zaczeli batterye zakładać na obu brzegach Dunaiu do szturmowania Orsowy. Robota ieszcze nie była dokończona, gdy Basza Recep gońca przysłał, prosząc ażeby przyieli pod władzę swoią wszystkie wioski i dzierżawy na wyspie S. Elżbiety, pod tym warunkiem iedynie ieżeli Orsowa nie będzie bombardowana. Stanisawlewich odrzucił żądanie Bisurmana. Więc nazaiutrz d. 27 na świtaniu kończyli robotę szańcową; d. 28 strzelać zaczeli do twierdzy; odpowiadała im artyllerya Turecka; oblężenie trwało do d. 15 lipca, w przeciągu którego nic się nie zdarzyło z obustron coby godne było opisania, w dniu pomienionym bronili się ieszcze Turcy, nie czyniąc wzmianki o kapitulacyi, ponieważ nadzieię mieli otrzymać posiłek.

CONSTANTINOPOL d. 10 Czerwca. Nowy Sułtan Mustafa 4 kazał donieść urzędownie posłom zagranicznym, którzy bawią w stolicy naszey, i całemu ludowi, iakie wiadomości odebrała Porta od Baszy kommenderuiącego w Egipcie. Ten doniosł, że Generał Angielski Fraser zdobywszy Alexandryą chciał ubiedz port Rosette, rozumieiąc, że tam Ottomanów znaydzie niegotowych do czynienia długiey obrony; stało się iednak inaczey; dywizya nieprzyiacielska przed murami w otwartém polu spotkana przez liczniejszych Turków, poniosła klęskę, i z trudnością do Alexandryi powróciła. Wkrótce powtórzył usiłowanie wódz Angielski: ale nowa wyprawa od pierwszey pomyślnieyszą nie była. Nakostatek Fraser odebrawszy posiłek z Malty, wysłał do Rosette 6 tysięcy zbroynych; tym czasem wodzowie Tureccy większą potęgę ściągneli: przyszło do krwawey walki, którey ten był skutek; iż Anglicy na polu oskoczeni zgineli prawie wszyscy. Potróyna klęska załogę ich w Alexandryi znacznie zmnieyszyła: nie zostawało ku obronie twierdz niezmiernie rozległych nad tysiąc ludu, zbliżyło się woysko zwycięzkie; więc kommendant prosił, ażeby pozwolono z miasta wynijść spokoynie bez szkody; zgodził się na wszystko wódz Ottomański; nieprzyiaciel wyciągnowszy z murów, zabrał się na eskadrę Admirała Louis, który po oddaleniu się Duckwortha stał ciągle na kotwicy przed portem, i odpłynoł do Malty.

Od czasu rewolucyi panuie w stolicy naszey zupełna spokoyność. Sułtan Mustafa poznawać zaczyna administracyą kraiu, od którey zwyczaiem przyiętym w domu Ottomańskim, był oddalony za rządów poprzednika. Selim złożony z tronu żyie zamknięty w starym Seraiu; o blizkiém przeniesieniu iego na wyspę Archipelagu niema pewności.

Kapitan Basza korsarz niegdyś Algerski Seid Ali, iak wiadomo pragnoł odzyskać wyspę Tenedos z rąk nieprzyiacielskich; nie powiodła mu się wyprawa, iak sam o niey donosi; wychodząc z ciaśniny Dardanelskiey spotkał flottę przeciwną, co do liczby i mocy okrętów Tureckiey równą prawie. Nastąpiła wkrótce bitwa; 7 godzin walczono z wielką obu stron zaciętością i uporem; 5 statków Ottomańskich z linii ustępować musiały, do czego, iak prawią Turcy, wiatr ich miał przynaglić. Okręt Admiralski Seid Alego szkodował naywięcey; rozeszli się walczący nie wziowszy aniteż zatopiwszy żadnego. To pewna iż z obu stron wiele krwi przelano

Nieprzyiaciel utrzymał się przy wyspie Tenedos, dokąd zaś odpłynoł, nie wiemy. Kapitan Basza powrócił do Dardanellów, gdzie zabawny naprawą flotty, prosił Porty, ażeby przesłała iemu iak nayrychley świeży posiłek w maytkach, żołnierzu, okrętach, ammunicyi, maiąc ochotę raz drugi szczęścia doświadczyć.

Rząd nowy smutną wiadomość odebrał, iż nieprzyiacielska flotta wysadziwszy na ląd woyska dywizyą w Candyi, szturmem zdobyła miasto Retimo, z pierwszych na tey wyspie; lecz ponieważ zamek na blizkiey górze położony nie był ieszcze ubieżony, zgromadzili się do niego ośmieleni Turcy i Candyotowie w znaczney liczbie; przez 4 dni ciągle walczono z wielkiém krwi przelaniem; nakoniec nieprzyiaciel miał powrócić na okręta; lecz o tém rząd nasz milczy.

MEMEL d. 29 lipca. Rząd Pruski podał do wiadomości powszechney następuiący wypis umowy z Francyą podpisaney w Tilży d. 9.

1. Woyska Francuzkie ustąpić maią z Tilży d. 20 lipca; z Królewca wynidą d. 25; przeydą na brzeg lewy rzeki Passargi d. 1 Sierpnia; opuszczą kraie Pruskie na prawym brzegu Wisły leżące d. 20; przeprawią się na brzeg lewy Odry d. 5 września; ustąpią z Szląska i kraiów Pruskich na prawym brzegu Elby położonych d. 1 pazdziernika; zostaną w części Xięstwa Magdeburgskiego na prawym brzegu Elby leżącey, iakoteż w okolicach Prentzlau i Passewalck do d. 1 listopada, kiedy zaś ustąpić maią z miasta Stetinu, w czasie poznieyszym umówiono będzie.

2. Dochody wybierać się maiące w kraiach Króla Pruskiego orężem Francuzkim zaiętych, do kass tego Monarchy wnoszone być powinny od dnia zamiany ratyfikacyi niniejszey ugody.

3 Wszystkie kraie do Monarchii Pruskiey podziśdzień należące, które się znayduią za lewym brzegiem Elby, oddane są do wolnego szafunku rządowi Francuzkiemu. Domowi Saskiemu Król Pruski ustępuie powiat Cottbus w Lusacyi, Prussy południowe, część południową Pruss zachodnich, i część znaczniejszą Pruss nowo wschodnich. Miasto Gdańsk z powiatem rozciągaiącym się na dwie mile będzie odtąd wolne pod opieką domów Brandeburgskiego i Saskiego.

4. Zegluga na rzece Wiśle, Noteczy, i na kanale Brombergskim będzie odtąd wolna, cłem żadném obciążona i zcieśniona być nie może.

5. Jeżeli Król Pruski przed zaczęciem woyny teraz skończoney, zostaiąc w spokoyney dzierżawie kraiów dziś ustąpionych, zaciągnoł iakie obowiązki na one i długi, te obowiązki i długi przeydą do nowych dzierżawców.

6 Jeżeli obywatele prowincyi teraz ustąpionych przez Króla Pruskiego, mieli w iego bankach, morskim handlu, innych kassach i mieyscach swoią własność lub kapitały przed woyną terazniejszą, te im dziś konfiskowane być nie maią, owszem każdy z nich mocen iest one odbierać i rozrządzać podczas pokoiu iak swoią własnością.

D. 24 Król Fryderyk wydał odezwę do mieszkańców Marchii i Magdeburga na lewym brzegu Elby, Cottbus, Mansfeld, Bareuth, Hildesheim, Goslar, Paderborn, Halberstadt, Wernigerode, Munster, Minden, Frizyi wschodniey, Eichsfeld, Erfurt, Quedlinburg, Mark, Essen Elten, Werden, Ravensberg Hohenstein, Teklenburg, Lingen, Muhlhausen, Nordhausen, Trefurt Blankenheim, Gdańska, części Pruss zachodnich; w którey wyraziwszy że okolicznościami zniewolony zezwolił na oderwanie tych części od ciała Monarchii Pruskiey, uwalnia mieszkańców od poddaństwa i wszelkich obowiązków, iakie dotąd mieli dla Pana swego i Brandeburgskiego domu, życzy im pomyślności pod rządcami nowemi.

W drugiey odezwie tegoż d. 24 Monarcha rozkazuie unterofficyerów i żołnierzy urodzonych w prowincyach ustąpionych, którzy dotąd zostawali w służbie iego, do domów i oyczyzny odsyłać. Officyerowie zaś znayduiący się w podobnym przypadku stawać mogą przed Collegium woienném, które żadnemu z nich nie odmówi potrzebney dymissyi.

Prócz artykułów 6 wyżey położonych, żadne inne nie są ogłoszone sposobem u nas urzędowym; czekamy więc poźnieyszego i pewnego doniesienia tak o nowey granicy państw Pruskich, iakoteż o nowém urządzeniu prowincyi Niemieckich, i o losie wielu Xiążąt, mianowicie Hesse Casselskiego, Fuldeńskiego, Brunswickiego; Meklenburgscy i Saxe Coburg do dzierżaw oyczystych są przywróceni.

Przed podpisaniem ugody wspomnioney zawarte było w Tilży d. 25 Czerwca broni zawieszenie między Francyą i Prussami, do którego dzieła Napoleon wyznaczył Marszałka Berthier, Fryderyk 3 Feld Marszałka Kalckreuth obroną Gdańska wsławionego, którzy się zgodzili na warunki następuiące:

1 Od dnia 25 Czerwca zaczyna się bróni zawieszenie między woyskiem Pruskiém i Francuzkiém.

2. Znayduiąca się w Stralsundzie i Pomeranii Szwedzkiey dywizya woysk Pruskich pod Generałem Blucher, do żadnych kroków nieprzyiacielskich przystępować nie może, dopóki trwać będzie zawieszenie broni, aniteż pomagać Gustawowi Adolfowi.

3. W twierdzach Pruskich Colbergu, Grudziądzu, Pilawie zostanie wszystko na stopniu terazniejszym; opasuiący one Francuzi, składaiący załogę Prussacy w czasie zawieszenia broni nie maią robić nowych szańców, zakładać fortyfikacyi i batteryi, sprowadzać posiłków, żywności, koni, ammunicyi.

4. Równy zakaz przygotowania obronnego i zaczepnego rozciąga się do twierdz Szląskiey prowincyi, ieżeli ieszcze są z nich iakie, któreby przed zawieszeniem broni orężem Francuzkim podbite nie były.

5. W Pomeranii Szwedzkiey iakoteż w kraiu Szląskim są ieszcze woysk Pruskich dywizye; tym pod czas broni zawieszenia zabroniono iest bawić się zbieraniem rekrutów, i robieniem woiennych wypraw, lecz wszyscy zachowaią się spokoynie w twierdzach, które zastępuią.

6. Zamiana terazniejszey umowy ma być uczyniona iak nayprędzey.

Gdy Monarcha Pruski widział się z Napoleonem, Ministrowie i Generałowie Francuzcy rozmowie obecni na sobie mieli order orła czarnego, który przed zaczęciem woyny od Fryderyka 3 odebrali. Brat Królewski Xiąże Henryk Pruski znaydował się także w Tilży. Zawieszenie broni

przez Marszałka Kalckreuth podpisane, Król potwierdził dnia 26 Czerwca w główney kwaterzę Picktuphnen.

Minister dawniey pełnomocny Pruski u dworu Petersburgskiego Graf Golz otrzymawszy stopień aktualnego taynego konsyliarza, został Ministrem stanu, i tymczasowie zarządzać będzie departamentem zagranicznych interessów.

LONDYN d. 4 lipca. Rząd nasz ciągle milczy o dalszém powodzeniu wyprawy przedsięwziętey na rzece Plata; lecz prywatne listy donoszą, że Admirał Stirling i Generał Achmuty nie czekaiąc przybycia Admirała Murray i Generała Crawfurd, z Montevideo wyszli do Buenos Ayres, przez dni 6 bombardowali miasto, i nic nie sprawiwszy na dawne stanowisko powrócili; klęska z obu stron w tém zdarzeniu poniesiona wiadomą nie iest. Karmi się Angielski narod nadzieią, że za przyiściem posiłków spodziewanych rycerstwo nasze powróci do utraconey zdobyczy, a wszystkie straty ziomkom nadgrodzi.

Równym sposobem rząd nic nie mówi o czynnościach flott i woysk naszych na morzu środziemném, w ciaśninie Dardanelskiey, w Egipcie, na Archipelagu Greckim; lecz powtórzone odgłosy znać daią, iż Generał Fraser nie tylko Rosette nie wzioł, ale lękać się musi o Alexandryą. Cokolwiek się stało, to niewątpliwa, że Lordowie Admiral cyi coraz nowe eskadry, świeże woyska, i wiele ammunicyi posyłaią do Malty, zkąd wszystko iak nayrychley przesłać kazano do brzegów Egiptu na poparcie wyprawy przeciw Turkom zaczętey.

Xiężna Brunświcka Monarchy naszego siostra wdowa zawołanego rycerza, któremu dziś niektórzy przypisuią bitwę w Auerstaedt przegraną i nachylenie do upadku Monarchii Pruskiey przybyła do naszey stolicy, gdzie ma czekać rozwiązania losów domu swoiego. W tych dniach tuteysi Chirurgowie zrobią operacyą zdeymowania katarakty z oczu Jerzego 3, który teraz wzrok zupełnie utracił.

Teraz w portach wschodnich i południowych Anglii zabieraią się na okręta półki narodowe maiąc wkrótce pośpieszyć do Pomeranii, i spólnie z Szwedami dokazywać; ta będzie dywizya trzecia; dwie pierwsze składaią się z samego tylko legionu Hannowerskiego.

D. 14 Przez Altonę odbieramy wiadomość niespodzianą, że poseł Francuzki rządowi Duńskiemu w Coppenhadze notę podał, oświadczaiąc iż Napoleon poczyta za woynę iemu wypowiedzianą, ieżeli Duńczykowie zezwolą na przeyście flott Angielskich z morza północnego na Baltyckie przez Sund ciaśninę. O czém niemieszkaiąc Królewicz następca tronu doniosł dworowi Londyńskiemu. Poźnieysze listy z Tonningen d. 6 lipca znać daią, że Duńczykowie zabronili wyraźnie przeyścia Anglikom przez Sund ciaśninę. Przeto część statków przewozowych zatrzymała się w Helsingburg, druga w pomienioney ciaśninie pod Rabo. Tymczasem Duńczykowie przeczuwaiąc co ich spotkać może, doświadczeniem r. 1801 nauczeni, pilnie uzbraiać zaczeli woienne okręta swoie, i spodziewaią się przed końcem miesiąca lipca liniowych mieć gotowych do wyiścia pod żagle naymniey 15.

U nas po odebranych nawet wiadomościach o zawartém na lądzie broni zawieszeniu woienne wyprawy podwoiono. Znamy Brytannowie przewagę naszą na morzach, i tę utrzymać nie wątpiemy. Admirał Hood ma wkrótce liczną flottę prowadzić na morze północne, do którey 6 okrętów w Portsmouth, 5 w Yarmouth zgotowano, 10 innych uzbraiamy. Przy takich odgłosach i przedłużenia klęski woienney podobieństwie upadaią znacznie papiery nasze. Admiralicya trzecią dywizyą woysk do morza Baltyckiego przeznaczonych zatrzymać w portach kazała, statkom zaś które iuż wyszły pod żagle, i niemało w drodze postąpiły powracać iak nayrychley. Parlamentowym izbom przekładaią Ministrowie nagłą potrzebę zasilenia skarbu; część nadzwyczaynych wydatków zastąpią summy na subsidia zagraniczne zebrane, resztę inne źródła; gdyby nawet podatki miały być koniecznie podwyższone, zniosą ten ciężar nowy chętnie Anglicy, i przykrzyć pod nim nie będą, dopóki zostaną panami Oceanu.

Lisbońskie listy potwierdziły smutną wiadomość, że Montevideo iest w mocy Hiszpanów; czekamy iednak doniesienia pewnieyszego; to nie wątpliwe, że Feld Marszałek Xiąże d' Yorck rozkazał lądowym regimentom powracać na dawne stanowisko, które pośpieszały do brzegów zabierać się maiąc na okręta do wyprawy Baltyckiey.

Oppozycya teraznieysza nie iest słaba, iak tylekroć donoszono; chociaż lud był uprzedzony, a Ministrowie dzisieysi naysilniey do elekcyi wpływali, iednak ich poprzednicy są w liczbie wielkiey, którą pamięć przeszłych zasług, sława talentów nieposzpolitych poważnieyszą czyni przed obliczem narodu. Pokazało się to nayiaśniey na walném posiedzeniu które przed kilko dniami odprawiła wspomniana Oppozycya, zwyczaiem Angielskim, w iednym z tuteyszych traktyerów, który się Wallis nazywa.

Prezydował Lord Cholmondeley; obecni byli Xiąże Glocester, Lordowie Grenville, Howick, Moira, Windham, Grattan, Sheridan, słowem cokolwiek Fox żyiących zostawił nayzacnieyszych przyiacioł i stronników, w liczbie osob blizko 200. A chociaż zgromadzeni mężowie bardzo mało, albo też nic wcale nie rozmawiali o politycznych interessach; ministeryalne pisma trwogę ogłosiły w przeciwney stronie dowodząc iż Oppozycya całą zbiera siłę, i nie pospolitych środków używa, byleby doszła zamiaru swego, który iest przeciwić się rządowi, nayzbawiennieysze onego zamiary zniszczyć, porządek wywrócić, zamieszać spokoyność. Inni wspomniane zgromadzenie przyrównywaią do Jakobińskiego, inni ieszcze zowią Arystokratycznem, które nad Królem, radą iego, izbami Parlamentowemi, ludem Angielskim nieśmiertelną opiekę chce przywłaszczyć. Inni nakoniec ubolewaią, że Monarcha dla ciężkiey i dłupiey choroby sam rządzić i weyrzeć we wszystko nie może, nakazuiąc zawziętym fakcyom milczenie.

HAGA d. 14 lipca. Dwie iuż Angielskie flotty widzieliśmy płynące blizko brzegów naszych; i chociaż iest zupełne przekonanie, iż do morza Baltyckiego pośpieszą dla łączenia się z woyskiém Szwedzkiém, iednak przez ostrożność rząd nasz kazał regimentom znayduiąsym się w kraiu pośpieszyć do brzegów. Zabiegi daremne; nieprzyiaciel o żadném u nas lądowaniu nie myśląc, do ciaśniny Sund prosto płynoł.

Wiadomo że Napoleon kazał naprawić i odnowić kościoł w S. Denis, gdzie przed rewolucyą

grzebieni byli Królowie Francuzcy, ufundowawszy przy nim kapitułę dość bogato. Teraz śpieszniey kończyć kazał groby, w których ma być złożone naprzód ciało syna Ludwika Buonaparte niedawno zmarłego. Ociec stroskany zawsze iest zdrowia słabego, używa teraz wod mineralnych w S. Amand, matka zaś udała się do Francyi południowey. W Paryżu samym liczą teraz do 80 tysięcy robotników od rządu publicznym kosztem użytych do rozmaitey roboty, iakie są cembrowanie ciosowym kamieniem brzegu Sequany, nowa między Louvre i Tuilleries galerya, zburzanie domów wielu, dla sprostowania ulic, rozszerzenia rynków, fontanny przez które kanał z rzeki Ourcq ma wodę stolicy dostarczać, i inne ku wygodzie i ozdobie miasta służące.

W pismach ministeryalnych Angielskich czytamy wyznanie, że rząd teraznieyszy w krótkim przeciągu swoiey administracyi przesłał iuż więcey 160 tysięcy sztuk ognistey broni dla zprzymierzeńców narodu. Flotty nasze, Francuzkie i Hiszpańskie uzbraiaią się pilnie, na morze dotąd nie wychodzi żadna, dla boiaźni nieprzyiacioł zamykaiących wszystkie porty w przewyższaiącey sile.

BERLIN dnia 25 lipca. Dnia 19 w kościele katolickim odprawiło się uroczyste nabożeństwo za pokoy szczęśliwie przywrócony. General Gubernator stolicy naszey Clarke, kommendat Hullin, administrator skarbowy Esteve innych wielu było obecnych temu obrządkowi; podobnym sposobem kościoły Protestantskie ludem były napełnione. Nastąpił u Generała Clarke obiad wielki, na który zaproszono przytomnych Ministrów Pruskich, urzędników wyższych, Magistrat; spełniano zdrowie panuiących, zapomnienie dawney urazy. Wieczorem całe miasto oświecone, teatra otwarte każdemu bez opłaty. Obywatele głośno radość oświadczali z pomyślnego zdarzenia: żaden nie zdarzył się smutny przypadek, chociaż milicya tylko Berlińska sama straż utrzymywała w całém mieście. Od tego czasu Generałowie Clarke i Hullin bywać zaczeli w domu Xiążąt Ferdynanda i Henryka. Pod oblężonym Colbergem zastanowiły się czynności nieprzyiazne. Papiery skarbowe u nas traciły 20 procentów przed kilko dniami, lecz po odebraney wiadomości o pokoiu podpisanym w Tilży wyszedł rozkaz, ażeby też papiery do kass Królewskich przy opłacaniu podatków przyimowane były odtąd w zupełney cenie swoiey.

Dziś po długiey przerwie ciągnąć u nas zaczęto loteryą na zysk wdów i sierot. Wiadomości gońcem przysłane z Londynu doniosły, że rząd Angielski zamyśla bombardować Coppenhagę, ponieważ Duńczykowie oświadczyć mieli, że przeyście flotty Brytańskiey z woyskiem przeznaczoney do Stralsundu przez ciasninę Sund poczytaią za postępek przeciwny oboiętności, który obrał Krystyan 7.

DREZNO dnia 18 lipca. Wiadomo iak niepomyślny był iarmark tegoroczny w Lipsku na wielkanoc, za nieprzybyciem kupców zagranicznych, którzy w czasach spokoynieyszych uczęszczać zwykli. Smutne skutki zdarzenia tego dały się uczuć; bankructwa ogłoszone podziśdzień wynoszą na kilka millionów talarów.

Dwór nasz przygotowania czynić kazał na przyiazd Napoleona wkrótce maiącego powracać z Pruss do Paryża, iakoteż na uroczysty obchod zawartego pokoiu w Tilży. Całe woysko Saskie ma być nie tylko znacznie powiększone, aleteż sposobem wcale nowym urządzone; iazda mianowicie nasza ma wziąć ekwipaż Węgierskiemu podobny. Stany Saskie po kilka razy zwoływane dotąd nic ieszcze nie postanowiły względem propozycyi od rządu podanych, iak maią być opłacone długi zaciągnione od początku woyny na opłatę kontrybucyi woysku Francuzkiemu; mianowicie stan szlachecki pragnie zastanowić się doyrzale nad przedmiotem tak bardzo ważnym.

COPPENHAGA d. 14 lipca. Przewozowe statki Angielskie, które woysko lądowe do Pomeranii Szwedzkiey niedawno zaniosły, wysadziwszy żołnierza, żywność, ammunicyą na wyspie Rugen, zaczynaią powracać do oyczyzny obciążone produktami Niemieckich kraiów, iakie tam znaleść mogły; równie wychodzą z Baltyckiego morza kupieckie okręta tegoż narodu w liczbie większey nad przeszłe lata, przez co powiększyła się znacznie opłata celna i dochod skarbu Duńskiego w Sund ciasninie. Według pewnych doniesień miasto Gdańsk w ostatniém oblężeniu przez bombardowanie w domach uszkodzonych straciło naymniey 20 millionów talarów; mieszczan ogniem Francuzkim zabitych nie liczono nad 122; ranionych nieco więcey.

ROSTOCK d. 16 lipca. Po wypowiedzianém zawieszeniu broni od Szwedów Marszałek Brune kazał twierdze miasta naszego opatrzyć, i garnizon powiększyć; sam d. 13 zaczoł kroki nieprzyiazne wkraczaiąc do Pomeranii. Nie było wielkiey bitwy między stronami przeciwnemi, skończyło się wszystko na kilku mnieyszych utarczkach, które bardzo krwawę być musiały, osobliwie pod Pritt stoczona, ponieważ Francuzi żołnierzy wielu ranionych do nas przenieśli, i w kościołach na prędce złożyli. Szwedów niewiadoma klęska, stracić mieli dwie tylko armaty; lecz słabsi liczbą ustąpili do Stralsundu, którą stolicę z blizka następuiący nieprzyiaciel wnet opasał. Generał Blucher nie 11, lecz 7 tysięcy miał Prussaków w obozie Gustawa Adolfa, z któremi oddalił się do Colberga. Na wyspę Rugen ieszcze 5 tysięcy Anglików wylądowało; nie słyszemy, żeby ten żołnierz posiłkowy iuż znaydował się w iakiey potrzebie.

Prócz woysk Francuzkich i Niemieckich Brune ma przy sobie Hiszpanów, którzy niedawno przybyli na pomoc z Hannoweru. Król Katolicki mieć będzie w północnych Niemczech 35 tysięcy zbroynego ludu. Ten żołnierz chwałę po innych kraiach nabytą dobrze w naszym utrzymuie; karność iest przykładna; utrzymuią się wszyscy z gotowego grosza odbieraią żołd znaczny bardzo regularnie; trzeźwi są, skromni w pożyciu, oszczędni, na małém przestaią, przyzwyczaili się iuż do wódki i piwa Officyerowie maią konie na podziw piękne Andaluzyiskie lub Marokańskie, dla których oglądania zieżdża się szlachta Holsztyńska i dalszych kraiów. Mówią naywięcey norodowym albo Włoskim ięzykiem, rzadki Francuzkim; pierwsze dwa ponieważ rzadko któremu z mieszkańców Niemiec północnych są znaiome, goście nasi nie mogą używać rozrywek, iakie znaleść się mogą w posiedzeniach, i dotąd naywięcey sami swoie towarzystwa składać muszą. Przyiście tego rycerstwa od ciasniny Gibraltarskiey do brzegów morza Baltyckiego będzie iednêm z ciekawszych zdarzeń wieku naszego.